

Aneks do Wskazań duszpasterskich cz. II

PROPOZYCJA DROGI FORMACYJNEJ WDÓW *w stronę konsekracji oraz sugestie dla formacji permanentnej wdów – profesek*

o. Wiesław Łyko OMI

Wprowadzenie

Przyjęcie daru konsekracji wdowieństwa jest poprzedzone odpowiednim okresem formacji kandydatek. Przygotowanie to podyktowane jest przede wszystkim znaczeniem, jakie konsekracja posiada dla osoby zainteresowanej i dla Kościoła lokalnego. Również cały okres po konsekracji powinien być związany z formacją permanentną. Jest to tym bardziej konieczne, że wdowy – wdowcy prowadzą życie indywidualne poza wszelkimi strukturami życia właściwymi instytutom zakonnym czy świeckim.

Formacja „ekstensywna” czy „intensywna”?

Ramy czasowe itinerarium formacyjnego wdów

Chrześcijanin składający śluby lub przyrzeczenia zachowania rad ewangelicznych zobowiązuje się do wierności „aż do śmierci”. Wyrażenie „aż do śmierci” przypomina formułę przysięgi małżeńskiej. I chociaż inne są konsekwencje prawne przyrzeczenia „aż do śmierci” w obu przypadkach, to jednak najgłębsza wymowa teologiczna i duchowa jest bardzo podobna. Jak w małżeństwie miłość wzajemna nie posiada żadnych ograniczeń czasowych, tak również oddanie się Bogu poprzez radykalne przyjęcie rad ewangelicznych, nie może również posiadać takich ograniczeń. Także wówczas, kiedy osoby składają tzw. „pierwsze” śluby czasowe, winny posiadać – choćby w załączku – wewnętrzne pragnienie wierności „aż do śmierci”. Bowiern to „aż do śmierci” nie oznacza tylko wymiaru czasowego, śmierci fizycznej. Określa także radykalizm i bezwarunkowość samego oddania: oddania się nie tylko na całe życie, ile przede wszystkim całym swoim życiem.

Niezbędny jest oczywiście również tutaj realizm i roztropność Kościoła, ale – jak słusznie zauważył jeden z księży biskupów – mając na uwadze specyfikę stanu wdowieństwa, należałoby zaakcentować przede wszystkim wymiar *intensywności* formacji, naturalnie z zachowaniem również rozsądnych ram czasowych tego procesu. Stąd też nie wydaje się zasadne przyjmowanie w odniesieniu do stanu wdowieństwa – przynajmniej w ścisłym znaczeniu – zakonnego modelu formacji, zakładającego wspomnianą wyżej tzw. profesję czasową.

A. FORMACJA WPROWADZAJĄCA – w stronę konsekracji

I rok – ogólna prezentacja znaczenia wdowieństwa w świetle wiary

- Oblicza wdowieństwa w krajobrazie współczesności
- Powołanie jako dar!
- Powołanie na świeckiej drodze życia!
Piękno życia oddanego Bogu w „tyglu świata”
- Specyficzne powołanie i misja wdowy!
Bóg powołuje kiedy chce i kogo chce.

II rok – pogłębione rozeznanie autentyczności powołania oraz bezpośrednie nachylenie formacyjne w stronę możliwej konsekracji

Charyzmat wdowieństwa

- Wdowieństwo – przestrzeń bardziej radykalnego życia chrześcijańskiego
- Konsekracja świadomości i świadomość konsekracji
Piękno konsekrowanej kobiecości
- Charyzmat wdowieństwa – nowy kształt człowieczeństwa kobiety na wzór Maryi: Matki – Dziewicy – Wdowy!
- Rozłąka z małżonkiem – ‘wewnętrzny urok oglądania Boga’.
- Wdowa – świadkiem nadchodzącego Królestwa!
Eschatyczna głębia wdowieństwa.

Duch i dynamika rad ewangelicznych w życiu wdowy

- Ze względu na Królestwo Boże – konsekracja wdowieństwa jako powrót do pierwotnej „samotności małżeńskiej” i oblubieńcze dopełnienie sakramentu małżeństwa (dozgonna czystość wdowy)
- Wzbogacająca ubóstwem – konsekracja jako droga ubogiej miłości (ubóstwo wdowy).
Odrzucenie nadmiernej troski i solidarność z ubogimi.
- Powołana do wolności – konsekracja jako wolność dla Boga – „vidua” (posłuszeństwo wdowy).
Dojrzewanie do posłuszeństwa woli Bożej oraz prawdziwe *sentire cum Ecclesia* – posłuszeństwo Pasterzom Kościoła.

***

*W tym momencie, wobec ewidentnej masowości zjawiska również w naszym kraju, zasadne będzie rozróżnić wdowy, które w sposób wolny i nieskrępowany pragną po prostu dalej przeżywać swoje wdowieństwo oraz wdowy, które na mocy nowego powołania, pragną poświęcić się Bogu w tym stanie. Pierwsze mogłyby ewentualnie otrzymać zwykle błogosławieństwo, zaś drugie **błogosławieństwo uroczyste o charakterze i skutku konsekracyjnym**. Bowiem wdowieństwo jest piękne samo w sobie, nawet jeśli nie jest przedmiotem żadnego ślubu czy zobowiązania. Taka formuła umożliwiłaby prawdopodobnie promowanie szerszego nurtu eklezjalno – duszpasterskiego na rzecz duchowości i apostołatu wdów i wdowców.*

B. FORMACJA PERMANENTNA – czas po konsekracji

Bóg – Chrystus - Kościół

- Poszukująca Boga – konsekracja drogą zawierzenia
- Naśladująca Chrystusa – chrystocentryzm konsekracji (oblubieńczość)
- W sercu Kościoła – Matki – konsekracja jako szczególne umiłowanie Kościoła

Duch – Eucharystia – modlitwa

- Życie w Duchu – otwarcie się na Ducha : pneumahagijny wymiar konsekracji
- W ogniu Eucharystii – konsekracja jako stały głód Odkupienia
- Zanosząc modlitwy dniem i nocą! – konsekracja jako misja modlitwy i orędownictwa
- Z Maryją i tak jak Maryja! – maryjne znamię konsekracji - *konsekracja jako „pielgrzymka wiary”: fiat – stabat - magnificat*

Formacja w rytmie roku liturgicznego

Każdy z okresów liturgicznych zawiera w sobie szczególne bogactwo i ukazuje jakiś szczególny aspekt tajemnicy. Wszystkie stanowią jedność, która zbiega się w jednym punkcie – w Chrystusie, który jest sercem i ośrodkiem życia, dla osoby konsekrowanej w stopniu szczególnym.

- **Rytm Adwentu:**

Niezaspokojone pragnienie

Adwent jest ikoną życia jako oczekiwania. Oblubieniec ma dopiero nadejść i wszystkie ludzkie miłości jedynie w Nim znajdują swoje spełnienie. Jest to więc czas niezaspokojonego pragnienia, które przemienia się w pasję modlitwy. Czyż nie jest to właśnie charakterystycznym rysem duchowości wdowieństwa?

- **Rytm Bożego Narodzenia:**

Pragnienie spełnione

Człowiek wierzący ma pewność, że jest kochany przez Boga, gdyż świadczy o tym jego własna historia. Człowiek duchowy to ktoś, kto nauczył się to widzieć, ktoś, kto widzi swoją historię jako historię „gorejącą” miłującą obecnością Boga.

- **Rytm Wielkiego Postu:**

Pragnienie upodobnienia się do Chrystusa Ukrzyżowanego

Jest to czas, w którym osoba wierząca uświadamia sobie „kosztowną łaskę”, czyli jak wiele kosztowało Boga jego zbawienie. Jest to czas, w którym stopniowo dojrzewa decyzja, aby nie być jedynie biernym odbiorcą odkupienia, ale by uczestniczyć w nim przez łaskę krzyża Chrystusa.

- **Rytm Paschy:**

Pragnienie upodobnienia się do Chrystusa Zmartwychwstałego

Podobieństwo w śmierci prowadzi nieuchronnie do upodobnienia się do Chrystusa także na płaszczyźnie nowego życia oraz budzi nadzieję zmartwychwstania. Wdowieństwo posiada wyraźne znamie paschalne. Przypomina ludziom ich wieczne przeznaczenie. Ból rozłąki przemienia się paradoksalnie w źródło nadziei i życia.

- **Rytm Pięćdziesiątnicy:**

Pragnienie składania świadectwa

Wraz z Zesłaniem Ducha Świętego rodzi się Kościół. W nim rozbrzmiewa nieustannie przesłanie dobrej nowiny. Oddajemy się Bogu poprzez konsekrację swego życia po to, aby, każdy na właściwej sobie drodze życia, głosić zwycięską śmierć i zmartwychwstanie Jezusa.

C. ASPEKTY DUSZPASTERSKO – ORGANIZACYJNE

* Dla osób pragnących wejść na drogę konsekracji swego wdowieństwa, przewidziany jest okres formacji wprowadzającej w wymiarze **2 lat**. W poszczególnych przypadkach – mając na uwadze specyfikę tego stanu życia – okres ten może być odpowiednio krótszy. (lub dłuższy)

* Na tę fazę formacji składają się: seria systematycznych spotkań formacyjnych pod kątem konsekracji oraz rekolekcje – dni skupienia bezpośrednio poprzedzające konsekrację.

* Stała formacja wdów – profesek dokonuje się poprzez roczne rekolekcje wedle istniejących konkretnie możliwości, comiesięczne dni skupienia oraz inne spotkania modlitewno – formacyjne, umożliwiające stałe pogłębianie świadomości powołania wdowy w wymiarze doktrynalnym, duchowym i apostołskim.

* Wdowy konsekrowane mogą również uczestniczyć w systematycznych spotkaniach osób życia konsekrowanego w swoich diecezjach, co posiada niewątpliwe znaczenie integracyjne w społeczności Kościoła lokalnego.

* W wymiarze osobistym wdowy – profeski będą się starać o codzienne uczestnictwo w Eucharystii i systematyczne przystępowanie do sakramentu pojednania. Przez odmawianie zasadniczych części Liturgii Godzin oraz modlitwy różańcowej będą się łączyć z modlitwą całego Kościoła.

* Zarówno formacja wprowadzająca kandydatek jak i stała formacja wdów – profesek dokonuje się pod kierunkiem duszpasterskim kapłana (kapłanów) wyznaczonego do tej posługi przez Biskupa ordynariusza.

***

Zamiast zakończenia

W przypadku wdów konsekrowanych ta dalsza formacja dopełnia w kontekście konsekracji dotychczas zdobytą formację, dostosowując się do okoliczności życia każdej z osobna.

Wdowa, która idzie za głosem powołania, będzie musiała wypracować styl życia otwarty na niezbędną elastyczność życia w świecie, w którym będzie czas na harmonijny rytm (modlitwa, praca, asceza, odpoczynek), aby radośnie przeżywać „fascynującą przygodę” wprowadzania Chrystusa w najbardziej zwyczajne i zlaicyzowane obszary współczesnego życia.

Konsekracja wprowadzająca w eklezjalny stan wdowieństwa – *ordo viduarum* – nie zrywa dotychczasowych więzi rodzinnych członków. Sytuuje je jednak w nowym świetle i nadaje im nową jakość wewnętrzną.

Jako wdowy – wolne dla Boga (*viduae*) – a zarazem matki i babcie, członkinie będą się starały zachować dystans wolności wobec ciśnienia spraw rodzinnych, domowych i zawodowych. Niezbędną pomoc swoim dzieciom i wnukom będą świadczyły w świetle priorytetowej misji modlitwy i ofiarnego orędownictwa za nich przed Bogiem.

Dostępny materiał bibliograficzny:

List apostolski Jana Pawła II o godności i posłannictwie kobiety *Mulieris dignitatem*

ks. Piotr Walkiewicz – „*Duchowość świeckich konsekrowanych*”, Lublin 2003

Pierre Joly, Helene Marchal – „*Odbudować życie. Droga nadziei dla wdów*”, Poznań – Księgarnia Św. Wojciecha

Alice von Hildebrand – „*Uzlachetnione cierpieniem. Listy do wdowy*”, Poznań – wyd. Jerozolima 2002